

Resultatkapitlet i kvalitative studier

Her er tips til hvordan resultatkapitlet i kvalitative studier kan skrives.

Anners Lerdal

Professor
Universitetet i Oslo

Sykepleien Forskning 2010 5 (1) (81-83)
DOI: 10.4220/sykepleienf.2011.0165

Hensikten med resultatkapitlet er å besvare forskningsspørsmålene ved hjelp av funn fra de innsamlede data. Formen er vanligvis beskrivende, og strukturert på en mest mulig opplysende måte.

De fleste tidsskrift ønsker at forfatterne presenterer funn og diskusjon av disse i to ulike kapitler. I slike tilfeller beskriver man funn og eventuelt tolkninger av disse i samsvar med studiens design i resultatkapitlet. Sammenligningen med funn fra tidligere studier holdes utenfor og spares til diskusjonskapitlet. Det er derfor sjeldent man finner referanser i resultatkapitlet. Det er vanlig at funnene i hovedsak presenteres som tekst som understøttes av figurer og eventuelt tabeller. Her kan det imidlertid være stor variasjon, blant annet ut fra hvilken type datamateriale man har samlet inn i studien.

Les forfatterveiledningen!

Når man starter på resultatkapitlet har man allerede bestemt seg for hvilket tidsskrift man vil sende det til. Et godt råd er å lese forfatterveiledning til det bestemte tidsskriftet nøye. Veiledningen gir blant annet føringer på lengden av manuskriptet, og informasjon om tidsskriftet åpner opp for å presentere resultater og diskusjon i samme kapittel. Det kan også være lurt å lese et utvalg artikler som allerede er publisert i tidsskriftet. Dette gjelder spesielt artikler som har brukt tilsvarende design og/eller metode som det man selv har gjort. Da kan man få et inntrykk av hvor strengt tidsskriftet følger egne retningslinjer. Kanskje blir man også inspirert av gode fremstillingsformer som gir ideer til hvordan man selv kan fremstille funn på en oversiktlig og klar måte.

Valg av tid på verbene

Siden dataene ble samlet inn i forkant av analysen beskrives ofte funnene i preteritum (fortid). Når man presenterer sitater fra eventuelle informanter er det vanlig å bruke den formen som informantene brukte og som foreligger i datamaterialet.

Valg av struktur

Det er flere måter man kan strukturere kapitlet på. Uansett hva man velger må man i hvert fall sørge for å besvare forskningsspørsmålet. En måte er å organisere resultatkapitlet etter samme prosess som resultatene er fremkommet. Hvis man har flere forskningsspørsmål, kan man velge å presentere funn for ett spørsmål om gangen, og i samme rekkefølge som man har beskrevet dem på slutten av innledningskapitlet. Et kritisk punkt når man skal presentere kvalitative data er, ifølge Margarete Sandenowski, å velge hvilken historie man ønsker å fortelle i den bestemte artikkelen. Fordi man ofte har en stor datarikdom i kvalitative studier, har man i utgangspunktet stoff til å fortelle flere historier. Hvis man ikke har klart for seg hva man ønsker å fortelle, kan man ende opp med å presse inn mye stoff for å få rike beskrivelser, men sitte igjen med en tekst hvor leseren ikke forstår poenget man vil ha frem. I praksis bruker man data selektivt for å illustrere poenger, gi eksempler eller på annen måte belyse det man vil fortelle.

Fremstillingsformen

Formen på fremstillingen avhenger naturligvis av formen på dataene i studien. I kvalitative studier kan data komme fra svært forskjellige type kilder. Ofte velger man en fremstillingsform som bygger opp under studiedesignet og analysemetodene som er brukt. Har man for eksempel gjort en tematisk analyse, kan det være naturlig å fremstille data på en måte som gjør at leseren forstår hvordan forskere har kommet frem til de ulike temaene. Sentrale hovedbegrep kan da brukes som overskrifter i teksten. Dette gir oversikt for leseren og gjør det lettere å finne frem i og forstå budskapet. Har metaforer vært sentrale i analysen av dataene, kan man velge å bruke disse som underoverskrifter i kapitlet. Man kan også velge å fremstille funnene ut fra karakteristika ved et forskningsdesignet man har brukt. Her er noen eksempler:

Grounded theory

ensikten med grounded theory er å utvikle teoretiske begreper og eventuelt teori gjennom induktiv teoridannelse. I studier som bruker dette designet er det derfor naturlig at beskrivelsen av funnene gjenspeiler notatskrivingen, kodingen, bruken av ulike datakilder, litteraturgjennomgangen og analyseprosessen frem til generering av begreper (og eventuelt sammenhengen mellom dem). Det er begrepene og sammenhengen mellom dem som er det sentrale i dette designet. Data presenteres for å vise hvordan begrepene og teorien ble konstruert.

Etnografiske studier

I etnografiske studier kan funnene være beskrevet i en levende og detaljrik narrativ beskrivelse. Hensikten med narrativer er å gi en fullstendig beskrivelse av konteksten som forskeren erfarte og oppdaget med utgangspunktet i forskningsproblemet. Det kan også være aktuelt å beskrive gjennomgangen av ulike kilder man har brukt, som for eksempel ulike tekster og kunst, for eksempel film.

Fenomenologiske studier

Fenomenologiske studier omfatter studier av fenomener og hvordan de fremtrer ut fra en persons perspektiv. En måte å beskrive funnene i slike studier på er å presentere personers beskrivelse av fenomenet som studeres, essensen i beskrivelsene og sammenhengene disse imellom.

Aksjonsforskning

Ved aksjonsforskning kan resultatene beskrives ut fra hensikt og mål med hver av fasene i gjennomføringen av studien. Dette kan omfatte identifisering av problemstillingen, beskrivelse av utvikling av intervensjonen og gjennomføringen av denne.

Forholdet mellom beskrivelser, analyse og fortolkning

Sandelowski beskriver et annet dilemma forfatteren står overfor. Det gjelder å finne en balanse mellom beskrivelser, analyse og fortolkning. Med beskrivelsene menes presentasjon av datamaterialet, for eksempel i form av sitater eller observasjoner. Analyse henviser til hvordan forskeren har brutt opp datamaterialet og satt det sammen på nytt. I siste instans gir forfatteren ny mening til data gjennom sin forståelse og fortolkning av innsamlede data.

Klargjøring av perspektiv

Forfatteren bør sørge for at det klart fremgår for leserne hvilket perspektiv man uttaler seg på bakgrunn av – hvilken stemme man taler med i de ulike tekstdelene. Dette handler om å angi kilden til beskrivelser, påstander og tolkning som fremsettes. Det er en viktig forskjell på om man beskriver et fenomen ut fra informantens perspektiv, eget perspektiv som forsker eller et utenfraperspektiv i form av enn slags tredjeperson.

En forutsetning for å skrive et godt resultatkapittel er at forfatteren har kommet så langt i analyse og tolkningsprosessen at man har en klar forståelse av datamaterialet og hva man vil formidle til leserne. I neste omgang er det mange måter å fremstille resultatene på. Forfatteren må imidlertid tilpasse fremstillingen til tidsskriftets forfatterveiledning.

Referanser

Hall GM. How to write a paper. 4. utgave. BMJ Publishing, London. 2008.

Day RA, Gastel B. How to Write and Publish a Scientific Paper. 6. utgave. London: Greenwood Press, 2006.

Kvale S, Brinkmann S. Interviews – learning the craft of qualitative research interviewing. 2. utgave. Los Angeles: Sage, 2009.

Polit DF, Beck CT. Nursing research – generating and assessing evidence for nursing practice. 8. utgave. Philadelphia: Wolters Kluwer/Lippincott Williams & Wilkins, 2008

Sandelowski M. Writing a good read: strategies for representing qualitative data. Res Nurs Health 1998;21:375-82.